

In de ban van de ring

door Ana Buren

I
Nederland wordt geteisterd door een zware zuidwesterstorm, de zwaarste sinds 12 jaar. Met windkracht 11 beukt de wind ons have en goed. Tussen twee buien door baan ik mij een weg naar het Noorderplantsoen in Groningen terwijl de dakpannen links en rechts naar beneden tuimelen. Toch even kijken hoe daar horen en zien je vergaat. Met de wind in de rug word ik er als vanzelf heen geblazen. De straten zijn verlaten; het is grijs en guur. Het plantsoen is uitgestorven, lijkt het wel. De eenden en ganzen hebben ergens beschutting gevonden. De bomen kraken en de wind rukt aan de takken. Ik moet houvast zoeken om niet meegesleurd te worden. Een eenzame Kokmeeuw zeilt verbaasd een tijdje boven mijn hoofd alvorens klaaglijk schreeuwend uit het zicht te verdwijnen. De volgende dag is de rust weergekeerd. De schade valt eigenlijk wel mee, geen enkele boom is omgewaaid voor zover ik kan zien. De wind is gaan liggen, de zon schijnt en op de voederplaats krakeelt het gevogelte zoals het hoort.

Ook Klaas is er weer met zijn verrekijker en zijn notitieboekje. Maandenlang zag ik Klaas geheimzinnige runen opschrijven in zijn boekje totdat ik gewoonweg plofte van nieuwsgierigheid en hem tenslotte maar aansprak: 'Sorry dat ik u zomaar aanspreek, maar ik ben zo nieuwsgierig. Wat doet u daar toch de hele tijd?' Nou, Klaas is vogelaar en hij leest de ringen bij de Kokmeeuwen af. Hij strooit voer en ondertussen vertelt hij mij van alles over de *Larus ridibundus*.

'De meeste Kokmeeuwen die hier overwinteren komen uit het Oostzeegebied, of Oost-Europa. Wist je dat ze ieder jaar weer naar deze plek terugkeren?'

'Hierheen? Naar het Noorderplantsoen?' Dat lijkt mij een kwestie van goed mikken als je helemaal uit Finland komt bijvoorbeeld. Maar ja, het Noorderplantsoen is natuurlijk niet zomaar een park, bedenk ik met trots.

'Een Estlandse meeuw is in twaalf achtereenvolgende winterseizoenen hier gezien. De vogel was in 1979 in Estland geboren en keerde ieder jaar terug naar zijn eigen plekje in het Noorderplantsoen. Na maart 1991 is de vogel niet meer teruggezien, waarschijnlijk omdat hij doodgegaan was.'

Gut, ik ben een beetje ontroerd. Zo'n beest toch. Zijn laatste wens was vast om nog één keer naar Groningen te vliegen. Met zijn laatste krachten begaf hij zich op weg...

'Kijk, die daar, Wit lfy, die is in 1999 in Polen geboren en daar op 17 juni als nestjong geringsd bij Bojano, Koleczkomwo, Szemud, dat is een afstand van ongeveer 785 km tot Groningen. De vogel is door mij voor het eerst in Groningen gezien op 7 januari 2001 aan de Hora Siccamasangel, op 12 januari 2001 zat de vogel in het Noorderplantsoen en toen heeft een vriend, Frank, de vogel gevangen en de witte kleurring, lfy, toegevoegd. De vogel is bovendien op 19 september 2001 in Flensburg gezien en de vorige winter weer regelmatig in het Noorderplantsoen.'

Verbaasd luister ik naar het relaas. Voor deze bezigheid moet je wel heel erg precies zijn. 'De vogel'. Mja, voor mij is het in het taalgebruik gewoon een 'hij' totdat het tegendeel bewezen is. In tegenstelling tot ganzen, die ogen vrouwelijk.

'Geef je ze ook namen?' vraag ik. Maar daar begint hij natuurlijk niet aan. Dat is niet te doen, zeg. Ik kijk nu toch met andere ogen naar de Poolse meeuw. Voor mij heet hij Liefie.

Drie keer per jaar vangt Klaas de meeuwen

om ze te ringen en ik was de vorige keer vergeten te vragen hoe hij dat doet. Allerlei fantasieën had ik er in de tussentijd over: netten, rozijsen met een verdovingsmiddel, pijltjes met curare. 'Hoe ga je dat doen, Klaas, dat ringen en wanneer is de volgende keer, want ik wil er natuurlijk wel bij zijn.' 'Ik moet wachten tot Frank naar Groningen komt. Je mag dat namelijk niet zomaar doen, je moet er een vergunning voor hebben en Frank heeft die. We doen het met een strik, die leggen we op de grond en wachten tot er een meeuw instapt en dan trekken we hem aan.' Dat lijkt me een hels spektakel, dat wil ik zien.

Inmiddels heeft Klaas studiemateriaal bij mij in de bus gedaan. 'Geringde Kokmeeuwen in de stad Groningen' en 'Afgelezen metalen ringen bij Kokmeeuwen in Groningen en het Gooi'. En we melen. Volgende week gaat er geringd worden en ik ga dat vastleggen.

II

Eindelijk is het dan zover: we gaan de meeuwen ringen. Dat wil zeggen:

Frank ringt, Klaas maakt de notities en ik schiet de plaatjes. Gewapend met mijn Fuji Finepix 2600 loop ik naar de voederplaats in het Noorderplantsoen. Ze zijn er nog niet, dus ik ga op een bankje even verderop zitten in de hoop zo te ontsnappen aan de attenties van de ganzen die ook bij de voederplaats rond-scharrelen. Het is helder weer en erg koud; ik had me wel wat warmer mogen kleden.

Helderblauwe luchten, enkele prachtig gevormde wolken en fotogenieke meeuwen proberen mij toch te verleiden om alvast een plaatje te schieten. Klaas en Frank zijn in geen velden of wegen te bekennen en ik loop even het hele plantsoen rond. Als je eenmaal gefixeerd bent op meeuwen zie je overal meeuwen: ze krijsen, vliegen, stappen, zwenken en vechten. Ik kan het toch niet laten om hier en daar een fotootje te maken.

Wolken trekken voor de zon en het wordt nu wel verrekke koud. Een straffe wind steekt op en het wordt donker. Het wordt stil in het

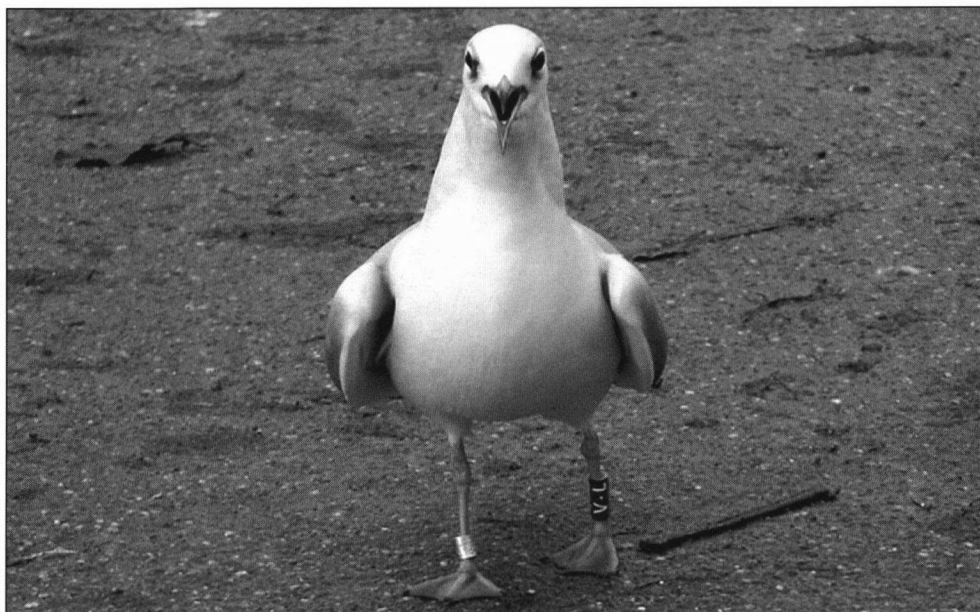
plantsoen, alle wezens houden de adem in totdat een enorme plensbui tot actie aanzet.

Bomen, waar zijn de bomen om te schuilen? Amechtig steken de bomen hun nu vrijwel kale takken naar de hemel die de schuld van alles is. Er is geen schuilplaats meer te vinden in het plantsoen en doorweekt besluit ik om naar huis te gaan.

Het duurt niet zo lang tot het weer opgeklaard is. Met frisse moed en een schone smartcard begeef ik mij opnieuw op pad. Nog steeds geen Klaas of Frank te bekennen.

Deze keer ontkom ik niet aan mijn favoriete gans, Miep. Ze heeft me al van verre gespot en spurt door het water naar mij toe. Nou, oké dan, ik stop haar maar wat brood in de bek. Het is gek, maar Miep neemt het brood altijd heel voorzichtig aan en bijt mij nooit. Soms denk ik dat zij van mij houdt, maar dat is natuurlijk onzin, ganzen houden niet van mensen. Ik ben slechts een stimulus die een geconditioneerde respons oproept, dus als ze mij ziet denkt ze gewoon: ETEN! Dat is een gek

idee, om dat te denken als je mij ziet. Hoewel, als ik haar zie denk ik ook vaak aan lekker eten.

Het begint al een beetje te schemeren en ik begin nu toch te denken dat het niks meer wordt met Klaas en Frank. Ik kan vast best wel gewoon beginnen met mijn smartcard vol te schieten. Een meeuw zwenkt provocerend voor mijn Fuji Finepix.

Ik zoek een plekje in het gras. Miep komt weer verwachtingsvol bij mij staan. Ik probeer het haar allemaal uit te leggen. Dat ik probeer om een beetje leuke noorderplantsoenwepsait te maken. Dat zij daar een hoofdrol in speelt, maar dat dat niet betekent dat ik te allen tijde waddenbrood in haar bek ga stoppen.

Ze kwaakt protesterend, maar het is een zacht protest.

De schemering valt. Ik trek mijn jas wat dichter om mij heen. Miep schurkt een beetje dichtër naar mij toe. Ze steekt haar kop tussen de veren. Ik haal mijn blocnootje tevoorschijn en schrijf mijn stukkie, waarbij ik probeer zo min mogelijk te bewegen. Om haar niet wakker te maken.

III

Vandaag is het toch echt goed afgesproken: om 10.00 uur in het plantsoen en ik heb

Franks 06-nummer voor noodgevallen. De vijvers zijn bevroren, de paden beijzeld. Het is zwaar bewolkt, mistig, grijs en koud, rond het vriespunt, bijna de kortste dag. Ik maak me wat zorgen over de hoeveelheid licht, vanwege de foto's.

Er is nog niemand verder, dus ik ga even langs het wak van Miep. Miep en de zijnen (ja, zij is een mannetje heb ik inmiddels geleerd) zijn de straat overgestoken op zoek naar vers gras, omdat het gras rond het wak weggevreten is. Met luid getoeter proberen de gemotoriseerden zich een weg te banen tussen de ganzen door. Ook de honden doen hun best om de kudde op te jagen; de ganzen vluchten terug in het wak waar Miep zich enthousiast gaat bezighouden met de vraag: 'hoe krijg ik een appel klein?'

Om mijzelf warm te houden loop ik maar een aantal rondjes om de vijvers. Verderop zie ik de baggermachines liggen die het Reitdiepgedeelte zullen gaan leegbaggeren: Katrien, de baggermasjien, ligt stijf vastgevroren in het ijs. Rijmelend op Katrien verdrijf ik de tijd, ondertussen de voederplaats in het oog houdend. Waar zouden ze toch blijven? Ik ben nu toch wel erg verkleumd en het is al 10.45 uur. Ik besluit om maar naar huis te gaan. Mijn afspraakjes met Klaas en Frank

gaan vast legendarisch worden. Misschien bestaat Frank wel helemaal niet.

'Hallo, hallo, hoi Ana!' Klaas scheurt naderbij, gevolgd door Frank, omhangen met allerlei apparatuur. 'Ja, we zijn wat laat. We waren eerst nog even elders en het hield ons zo in de ban dat we de tijd vergaten.'

Dat ringen, dat is een vak apart en fascinerend om te zien. De meeuwen worden gestrikt, gerind en opgemeten. Dat zou ik eigenlijk ook wel eens een keer willen proberen. Ik ben tenslotte de dochter van een veearts. De meeuwen laten het overwegend lijdzaam over zich heenkomen. Frank doet het snel en routineus en Klaas noteert de metingen. Als ze weer worden losgelaten schudden ze even beduusd hun veren en storten zich dan weer enthousiast op de kaas.

siast op de kaas.

Ik heb nog niet ontbeten en krijg eigenlijk gewoon honger bij het zien van al die kaas.

Maar ja, zoiets vraag je niet, hè?

Prachtige foto's bij dit verhaal zijn te vinden op het Internet:

<http://www.xs4all.nl/~anaburen/nest/platen/meeuwstorm.jpg>

<http://www.xs4all.nl/~anaburen/nest/platen/klaas.jpg>

<http://www.xs4all.nl/~anaburen/noorderplantsoen/stukkie/herfst/meeuw2.jpg>

<http://www.xs4all.nl/~anaburen/noorderplantsoen/stukkie/herfst/meeuw1.jpg>

<http://www.xs4all.nl/~anaburen/noorderplantsoen/stukkie/herfst/miep1.jpg>